

1937 ЙИЛ. Айни ёз фасли. Раҳимабону отлашиб, ҳовлига чиқди.

— Борақол, синглум. Вақтилик оқиди. Эшикли уй, бирор келиб қолиши бор.

— Ола, — деди у — Мен юмуш билан кетаётиман. Абдували Сиз билан қола туриш.

Рахимабону кетгандан кейин бир кой қайнаргина фурсат ўтмай башдан бирорининг чакиргани эшиттиди.

— Хув, — овоз берди хола — ҳозир.

Халға ўтмай у новчадан келган бир кишини бошлаб кирди. Киши билан бирга сочларига чиқрилди. Айланып ўтмай келиб қолиши бор.

— Ола, — деди у — Мен юмуш билан кетаётиман. Абдували Сиз билан қола туриш.

Рахимабону кетгандан кейин бир кой қайнаргина фурсат ўтмай башдан бирорининг чакиргани эшиттиди.

— Хув, — овоз берди хола — ҳозир.

Халға ўтмай у новчадан келган бир кишини бошлаб кирди. Киши билан бирга сочларига чиқрилди. Айланып ўтмай келиб қолиши бор.

— Ола, — деди у — Мен юмуш билан кетаётиман. Абдували Сиз билан қола туриш.

— Жиёним, айланай, — деди хола. — Бедарак кетган Абдумажид деган кўбиймдан қолган ёлғиз туёк. От Абдували!

— Мен Истамбулдан келдим, — томоқ қириб сўзга кириши мемон. Узин таги шу ерлижкин, янга, Бисагнинг керак, келиб бўниг ўғиман.

Сизларга Ахмаджон акади, унинг уаси Абдумажид акадан дуюй салом олиб келдим. Қиёмет карз бўлиб бўйимда комиссияни дедим.

Абдували 12—13 ёшли болада мемон, дам унинг ўзбеклердан кўра туркага ўхшаб кетадиган хотинига қарари. «Истамбул», «Абдумажид» деган сўзларга унчалик бермаётгани унинг чехрасидан кўриниб турарди.

Мемонлар чонга кўнишими.

Фотоҳа ўқиб, ўрнинаридан туриши. Рахимабону қайтиб келгандаги Абдували ҳовлинига чиқарди.

— Истамбул деган жойдан бир мемон келди. Енди чироили хотини зам бор.

Рахимабону ялат этиб онасига ўтириди: ким?

— Айтишига қараганди Ахмаджон, Абдумажид тирик экан. Салом олиб келиди улардан бечора.

Рахимабону мадорсизланб ўтириб қолди.

— Нега бирпен олиб қолмадигиз? Келиб-келиби шу бугун кўчага чикаманми? Вой, менгина ўйай...

— Иши тигса экан, шунча кистедим, кутмай турб кетишди, — деди хола айбордлардек.

— Эшитсанми, Абдували, отанг тирик экан, отагнандан дарас кеди, Абдувалижон.

Абдувалининг юргари тўлиб кетса ҳам, ҳен мимни тасаввур килоласди...

1932—38 ЙИЛЛАР ЭДИ.

Омон узоқ — ер қаттиқ пайтлар. Қимматчилик, қаҳатчилик, очарчилик... Ноң ўрнига кессан гирнілаб турган замон бор — ишон. Оламда битта шашини бор — кўрин. Бошкадар кишиларининг кўзига нўриманди.

Абдувалилар боборлар. Иброям ҳоҳидан мөрс қолган бодга турширади. Эрталеб саҳарда ҳурмандаги сут, қатикини кўтариб бозорга равона бўларди. Сотиб пулнга дон-дун олиб келарди. Рахимабону ўнга ўреклади.

— Болажоним, кўйидан иш келадигон браложоним.

Абдували бир-инки косанинг юзига иш тўйраб еб оларди. Яримта нонни белига болгарди. Кейин сингирини ўтлантадиги олиб кетади.

Ял-шиш далаларда боле ўзини эркин, баҳтирир сезарди. Кўшиш чарогон, ариклирда сувлар ҳайкириб оқади.

Шундай дарахт салкинга ётадиyo, ҳаёлга чўйади. ёш боғе беғубор хәёллабири билан оламини бошдан кириб, оғиздан чиқади. Умрида бир марта ҳам кўрмаган, факат ойинсининг гаплариде қолган дадасини ўйлайди. Кенайд адум бўлган экан дадаси? Қаҷон келаркин? Германия деган юрги бу ердан шунчалир узоқ эканми!

Абдували хәёл сурбн зеврикоч, ўт юлишга тушарди.

Бир кой ўтирик чукурин ўзин кўтарилаш, ўртоқларни билан сингирининг белига бир амаллаб кўйиб оларди. Сингир соқони онаси ҳам хурсанади.

Ҳоҳидай дарахт салкинга ётадиyo, ҳаёлга чўйади. ёш боғе беғубор хәёллабири билан оламини бошдан кириб, оғиздан чиқади. Умрида бир марта ҳам кўрмаган, факат ойинсининг гаплариде қолган дадасини ўйлайди. Кенайд адум бўлган экан дадаси? Қаҷон келаркин? Германия деган юрги бу ердан шунчалир узоқ эканми!

Абдували хәёл сурбн зеврикоч, ўт юлишга тушарди.

Бир кой ўтирик чукурин ўзин кўтарилаш, ўртоқларни билан сингирининг белига бир амаллаб кўйиб оларди. Сингир соқони онаси ҳам хурсанади.

Ҳоҳидай дарахт салкинга ётадиyo, ҳаёлга чўйади. ёш боғе беғубор хәёллабири билан оламини бошдан кириб, оғиздан чиқади. Умрида бир марта ҳам кўрмаган, факат ойинсининг гаплариде қолган дадасини ўйлайди. Кенайд адум бўлган экан дадаси? Қаҷон келаркин? Германия деган юрги бу ердан шунчалир узоқ эканми!

Абдували хәёл сурбн зеврикоч, ўт юлишга тушарди.

Бир кой ўтирик чукурин ўзин кўтарилаш, ўртоқларни билан сингирининг белига бир амаллаб кўйиб оларди. Сингир соқони онаси ҳам хурсанади.

Ҳоҳидай дарахт салкинга ётадиyo, ҳаёлга чўйади. ёш боғе беғубор хәёллабири билан оламини бошдан кириб, оғиздан чиқади. Умрида бир марта ҳам кўрмаган, факат ойинсининг гаплариде қолган дадасини ўйлайди. Кенайд адум бўлган экан дадаси? Қаҷон келаркин? Германия деган юрги бу ердан шунчалир узоқ эканми!

Абдували хәёл сурбн зеврикоч, ўт юлишга тушарди.

Бир кой ўтирик чукурин ўзин кўтарилаш, ўртоқларни билан сингирининг белига бир амаллаб кўйиб оларди. Сингир соқони онаси ҳам хурсанади.

Ҳоҳидай дарахт салкинга ётадиyo, ҳаёлга чўйади. ёш боғе беғубор хәёллабири билан оламини бошдан кириб, оғиздан чиқади. Умрида бир марта ҳам кўрмаган, факат ойинсининг гаплариде қолган дадасини ўйлайди. Кенайд адум бўлган экан дадаси? Қаҷон келаркин? Германия деган юрги бу ердан шунчалир узоқ эканми!

Абдували хәёл сурбн зеврикоч, ўт юлишга тушарди.

Бир кой ўтирик чукурин ўзин кўтарилаш, ўртоқларни билан сингирининг белига бир амаллаб кўйиб оларди. Сингир соқони онаси ҳам хурсанади.

Ҳоҳидай дарахт салкинга ётадиyo, ҳаёлга чўйади. ёш боғе беғубор хәёллабири билан оламини бошдан кириб, оғиздан чиқади. Умрида бир марта ҳам кўрмаган, факат ойинсининг гаплариде қолган дадасини ўйлайди. Кенайд адум бўлган экан дадаси? Қаҷон келаркин? Германия деган юрги бу ердан шунчалир узоқ эканми!

Абдували хәёл сурбн зеврикоч, ўт юлишга тушарди.

Бир кой ўтирик чукурин ўзин кўтарилаш, ўртоқларни билан сингирининг белига бир амаллаб кўйиб оларди. Сингир соқони онаси ҳам хурсанади.

Ҳоҳидай дарахт салкинга ётадиyo, ҳаёлга чўйади. ёш боғе беғубор хәёллабири билан оламини бошдан кириб, оғиздан чиқади. Умрида бир марта ҳам кўрмаган, факат ойинсининг гаплариде қолган дадасини ўйлайди. Кенайд адум бўлган экан дадаси? Қаҷон келаркин? Германия деган юрги бу ердан шунчалир узоқ эканми!

Абдували хәёл сурбн зеврикоч, ўт юлишга тушарди.

Бир кой ўтирик чукурин ўзин кўтарилаш, ўртоқларни билан сингирининг белига бир амаллаб кўйиб оларди. Сингир соқони онаси ҳам хурсанади.

Ҳоҳидай дарахт салкинга ётадиyo, ҳаёлга чўйади. ёш боғе беғубор хәёллабири билан оламини бошдан кириб, оғиздан чиқади. Умрида бир марта ҳам кўрмаган, факат ойинсининг гаплариде қолган дадасини ўйлайди. Кенайд адум бўлган экан дадаси? Қаҷон келаркин? Германия деган юрги бу ердан шунчалир узоқ эканми!

Абдували хәёл сурбн зеврикоч, ўт юлишга тушарди.

Бир кой ўтирик чукурин ўзин кўтарилаш, ўртоқларни билан сингирининг белига бир амаллаб кўйиб оларди. Сингир соқони онаси ҳам хурсанади.

Ҳоҳидай дарахт салкинга ётадиyo, ҳаёлга чўйади. ёш боғе беғубор хәёллабири билан оламини бошдан кириб, оғиздан чиқади. Умрида бир марта ҳам кўрмаган, факат ойинсининг гаплариде қолган дадасини ўйлайди. Кенайд адум бўлган экан дадаси? Қаҷон келаркин? Германия деган юрги бу ердан шунчалир узоқ эканми!

Абдували хәёл сурбн зеврикоч, ўт юлишга тушарди.

Бир кой ўтирик чукурин ўзин кўтарилаш, ўртоқларни билан сингирининг белига бир амаллаб кўйиб оларди. Сингир соқони онаси ҳам хурсанади.

Ҳоҳидай дарахт салкинга ётадиyo, ҳаёлга чўйади. ёш боғе беғубор хәёллабири билан оламини бошдан кириб, оғиздан чиқади. Умрида бир марта ҳам кўрмаган, факат ойинсининг гаплариде қолган дадасини ўйлайди. Кенайд адум бўлган экан дадаси? Қаҷон келаркин? Германия деган юрги бу ердан шунчалир узоқ эканми!

Абдували хәёл сурбн зеврикоч, ўт юлишга тушарди.

Бир кой ўтирик чукурин ўзин кўтарилаш, ўртоқларни билан сингирининг белига бир амаллаб кўйиб оларди. Сингир соқони онаси ҳам хурсанади.

Ҳоҳидай дарахт салкинга ётадиyo, ҳаёлга чўйади. ёш боғе беғубор хәёллабири билан оламини бошдан кириб, оғиздан чиқади. Умрида бир марта ҳам кўрмаган, факат ойинсининг гаплариде қолган дадасини ўйлайди. Кенайд адум бўлган экан дадаси? Қаҷон келаркин? Германия деган юрги бу ердан шунчалир узоқ эканми!

Абдували хәёл сурбн зеврикоч, ўт юлишга тушарди.

Бир кой ўтирик чукурин ўзин кўтарилаш, ўртоқларни билан сингирининг белига бир амаллаб кўйиб оларди. Сингир соқони онаси ҳам хурсанади.

Ҳоҳидай дарахт салкинга ётадиyo, ҳаёлга чўйади. ёш боғе беғубор хәёллабири билан оламини бошдан кириб, оғиздан чиқади. Умрида бир марта ҳам кўрмаган, факат ойинсининг гаплариде қолган дадасини ўйлайди. Кенайд адум бўлган экан дадаси? Қаҷон келаркин? Германия деган юрги бу ердан шунчалир узоқ эканми!

Абдували хәёл сурбн зеврикоч, ўт юлишга тушарди.

Бир кой ўтирик чукурин ўзин кўтарилаш, ўртоқларни билан сингирининг белига бир амаллаб кўйиб оларди. Сингир соқони онаси ҳам хурсанади.

Ҳоҳидай дарахт салкинга ётадиyo, ҳаёлга чўйади. ёш боғе беғубор хәёллабири билан оламини бошдан кириб, оғиздан чиқади. Умрида бир марта ҳам кўрмаган, факат ойинсининг гаплариде қолган дадасини ўйлайди. Кенайд адум бўлган экан дадаси? Қаҷон келаркин? Германия деган юрги бу ердан шунчалир узоқ эканми!

Абдували хәёл сурбн зеврикоч, ўт юлишга тушарди.

Бир кой ўтирик чукурин ўзин кўтарилаш, ўртоқларни билан сингирининг белига бир амаллаб кўйиб оларди. Сингир соқони онаси ҳам хурсанади.

Ҳоҳидай дарахт салкинга ётадиyo, ҳаёлга чўйади. ёш боғе беғубор хәёллабири билан оламини бошдан кириб, оғиздан чиқади. Умрида бир марта ҳам кўрмаган,

